

نمونه سوال فصل سوم ریاضی نهم

درستی جملات زیر را بررسی کنید.

□ غ	ص	الف) به استدلالی که موضوع مورد نظر را به درستی نتیجه بدهد، اثبات می گوییم .
□ غ	ص	ب) متوازی الاضلاع نوعی مستطیل است .
□ غ	ص	ج) محل برخورد ارتفاع های هر مثلث، درون آن است .
□ غ	ص	د) دو لوزی دلخواه همواره متشابهند .
□ غ	ص	ه) برای اطمینان از درستی یک موضوع ، مشاهده کردن کافی است.
□ غ	ص	و) اگر محیط دو شکل متناسب باشد آن دو شکل متشابهند.

جای خالی را با عدد یا عبارت مناسب کامل کنید.

۲

الف) اگر نسبت تشابه دو مثلث متساوی الاضلاع $\frac{2}{5}$ باشد، نسبت مساحت آنها $\frac{4}{25}$ و نسبت ارتفاع آنها $\frac{2}{5}$ است.

ب) در دو شکل متشابه اضلاع متناظر **متناوب** و زوایای متناظر **مساوی** هستند.

ج) به اطلاعات و دانسته های قبلی مسئله **فرض** می گویند.

د) در دو شکل هم نهشت، نسبت تشابه عدد **یک** می باشد .

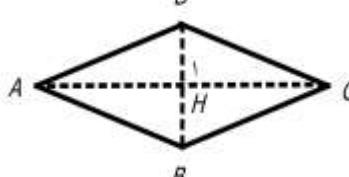
۳

در هر سوال پاسخ درست را با علامت مشخص کنید.

الف) "هر مربع نوعی مستطیل است." با این فرض کدام استدلال درست است؟

- (۱) اگر یک شکل مستطیل باشد، حتماً مربع است □ (۲) اگر یک شکل مربع نباشد، حتماً مستطیل هم نیست □
 (۳) اگر یک شکل مستطیل نباشد، هرگز مربع نخواهد بود. □ (۴) اگر یک شکل مستطیل نباشد ممکن است مربع باشد □

ب) در اثبات خاصیت عمودمنصف بودن قطرهای لوزی کدام گزینه حکم مساله نیست؟

□ $\overline{BH} = \overline{DH}$ (۲) □ $\overline{AH} = \overline{CH}$ (۱)

□ $\overline{AB} = \overline{CB}$ (۴) □ $\widehat{H_1} = 90^\circ$ (۳)

ج) کدام گزینه برای اثبات هم نهشتی دو مثلث کافی نیست؟

(۱) برابری سه ضلع □ (۲) برابری دو زاویه و ضلع بین آن ها □

(۳) برابری وتر و یک زاویه از مثلث قائم الزاویه □ به برابری زاویه ای تند اشاره نشده

د) مقیاس یک نقشه ۱:۱۰۰۰۰۰ است. اگر فاصله ای دو میدان ۳ کیلومتر باشد ، فاصله ای آنها در نقشه چقدر است؟

□ ۳۰ m (۴) □ ۳ m (۳) □ ۳۰ cm (۲) □ ۳ cm (۱)

ه) نسبت تشابه دو مربع $\frac{3}{4}$ است اگر قطر مربع کوچکتر ۱۲ سانتیمتر باشد قطر مربع بزرگتر چقدر است؟

□ ۹ (۴) □ ۸ (۳) □ ۱۶ (۲) □ ۵ (۱)

۴

سارا گفت: "همه ای اعداد طبیعی مثبت هستند و چون اعداد طبیعی زیرمجموعه ای از اعداد گویا است پس ،

همه ای اعداد گویا هم مثبت هستند. " آیا استدلال سارا معتبر است؟ چرا؟

خیر زیرا مجموعه ای اعداد گویا زیرمجموعه ای اعداد طبیعی نیست و نمی توان خواص مجموعه ای اعداد طبیعی را به اعداد گویا تعمیم داد و با مثال نقض می توان ادعا را رد کرد به طور مثال ۲- عددی گویاست ولی مثبت نیست.

آیا استدلال زیر معتبر است؟ چرا؟

۵

۳ مثلث رسم کرده و می بینیم مجموع زوایای داخلی هر سه درجه است، پس مجموع زوایای داخلی هر مثلث ۱۸۰ درجه است. **خیر زیرا با ارائه ای چند مثال درست نمی توان حکمی را به تمام مثلثها تعمیم داد**

۶

سارا، غزل، آوینا و آلا چهار دوست هستند. آلا از غزل کوچکتر و از آوینا بزرگتر و سارا از آوینا بزرگتر است.
کدام یک از نتایج زیر صحیح و کدامیک ممکن است صحیح نباشد؟
 سن غزل < سن آلا
 الف) سن غزل از دیگر دوستانش بیشتر است. نادرست چون ممکن است سارا بزرگتر از او باشد)
 سن آلا < سن آوینا
 ب) سن آوینا از دیگر دوستانش کمتر است. (درست)
 سن سارا > سن آوینا
 ج) سن آلا از سارا بیشتر است.. (نادرست. ممکن است سارا از آلا بزرگتر باشد)

۷

فرض

$$\text{اگر دو زاویه از دو مثلث نظیر به نظری با هم برابر باشند، زاویه‌ی سوم آنها هم با هم برابر است.}$$

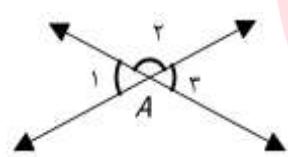
حکم

$$\text{یا زاویه‌ی سوم هم با هم برابرند} \quad \hat{A} = \hat{D}, \hat{B} = \hat{E}, \hat{C} = \hat{F}$$

۸

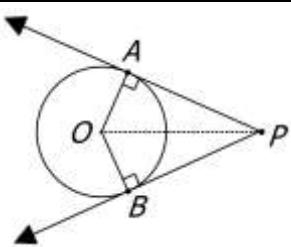
$\left. \begin{array}{l} \text{قطرهای لوزی بر هم عمود هستند} \\ \text{مربع نوعی لوزی است} \end{array} \right\} \Leftarrow \text{.. قطرهای مربع نیز بر هم عمودند.....}$
استدلال مقابل را کامل کنید.

۹

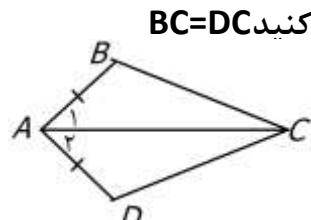
$$\left. \begin{array}{l} \hat{A}_1 + \hat{A}_2 = 180^\circ \\ \hat{A}_3 + \hat{A}_4 = 180^\circ \end{array} \right\} \Rightarrow \hat{A}_1 + \hat{A}_2 = \hat{A}_3 + \hat{A}_4 \Rightarrow \hat{A}_1 = \hat{A}_3$$

۱۰

$$\begin{aligned} \overline{AP} = \overline{BP} \quad &\text{در شکل روبرو} \text{ AP و BP مماسهای دایره هستند. نشان دهید} \\ \text{تساوی اجزاء} \quad &\text{بنا به حالت وتر و یک ضلع مثلث قائم الزاویه} \\ \frac{\hat{A}}{OA} = \frac{\hat{B}}{OB} \quad &\left. \begin{array}{l} \Rightarrow \Delta OAP \cong \Delta OBP \Rightarrow \overline{AP} = \overline{BP} \\ \text{وتر مشترک: OP} \end{array} \right\} \end{aligned}$$

۱۱

$$\begin{aligned} BC = DC \quad &\text{در شکل زیر پاره خط AC نیمساز زاویه A است. و اضلاع AB و AD برابرند. ثابت کنید} \\ \text{تساوی اجزاء} \quad &\text{بنابراین} \quad \left. \begin{array}{l} \hat{A}_1 = \hat{A}_2 \quad (\text{ض زض}) \\ \overline{AB} = \overline{AD} \\ \text{ضلع مشترک: } AC \end{array} \right\} \Rightarrow \Delta CAB \cong \Delta CAD \Rightarrow \overline{BC} = \overline{DC} \end{aligned}$$

۱۲

مثلث قائم الزاویه ای به اضلاع ۳ و ۵ و x با مثلث دیگری که اضلاعش به ترتیب ۶ و y و z است متشابه است. اگر x و z و ترها آن دو مثلث باشند مقادیر مجھول را به دست آورید. نسبت تشابه ۱ به ۲ است

$$\frac{3}{6} = \frac{5}{y} = \frac{\sqrt{34}}{z}$$

$$x^2 = 5^2 + 3^2 = 25 + 9 = 34 \quad \text{ابتدا با فیثاغورس محاسبه شود: } x = \sqrt{34}$$

$$y = 10 \quad z = 2\sqrt{34} = \sqrt{136}$$

$$x = \sqrt{34}$$

موفق باشید